

LỜI NÓI SAU CÙNG TẠI TÒA CỦA LÊ VĂN BÌNH

*" Thưa Hội đồng xét xử,
Cho tôi được nói hai phần.*

Phần thứ nhất, tôi nói cái phần liên quan đến bào chữa đối với tôi. Tôi cũng tự xác định tôi là một bị cáo, nhưng tôi có trách nhiệm thực hiện đầy đủ luật pháp tại phiên tòa này. Do đó tôi cũng xin nói lên sự thật, những vấn đề mà để cung cấp cho Hội đồng xét xử, và kể cả đại diện Viện Kiểm sát có cơ sở đánh giá cho nó đúng. Tôi cũng tự xác định rằng tôi không bao giờ, những cái sai lầm của mình, những cái tội lỗi của mình mà mình tự lừa dối mình. Tôi suy nghĩ nếu tự lừa dối mình, tự lừa dối trước tòa, sau khi tôi có thể bị án tôi còn là một công dân, tôi không thể nhìn mặt ai được cả. Cho nên tôi tự xác định như thế .

Thưa Hội đồng xét xử.

Suốt 41 năm tôi đi theo cách mạng, tất cả cuộc đời của tôi, tôi một lòng một dạ phục vụ cách mạng. Từ trong những năm chiến tranh ác liệt nhất cho đến khi đất nước hoàn toàn giải phóng đến nay, tôi không bao giờ sa sút ý chí chiến đấu, tôi không bao giờ làm lem ố đến phẩm chất của người Cách mạng. Tôi biết tự kềm chế mình trong cuộc sống và cho đến ngày hôm nay tôi cũng tự xác định rằng tôi vẫn giữ vững được phẩm chất của con người cách mạng, dù Hội đồng xét xử có thể kết luận tôi có thể về tội này hoặc tội khác, nhưng tôi cũng

tự xác định như thế. Và tôi cũng tự thấy việc hoạt động của Cimexcol có những sai trái vi phạm đến nguyên tắc quản lý, vi phạm đến quản lý tài chính, và có số lợi dụng, tham ô, gây tổn thất. Điều đó tôi cũng tự xác định mình là một thành viên trong Thường vụ Tỉnh ủy, một thành viên trong UBND Tỉnh, có thể nói rằng suốt một thời gian hoạt động của Cimexcol phần lớn tôi là Thường vụ Tỉnh ủy, Phó chủ tịch UBND tỉnh Minh Hải. Dù là Phó chủ tịch hay là Chủ tịch cũng phải chịu trách nhiệm trước những sai sót này. Tôi rất đau lòng cái chương trình thực hiện nhà ở nông thôn và chương trình thực hiện ký kết của Lào thực hiện đang gặp khó khăn. Tôi cũng rất đau lòng khi nhìn thấy những người trong Ban giám đốc Cimexcol, những nhân viên Cimexcol và những người liên quan đã giúp đỡ Cimexcol hôm nay đã ra trước tòa.

Với lương tâm của một con người cán bộ lãnh đạo, được Đảng, Nhà nước dạy dỗ, được nhân dân đùm bọc, tôi không bao giờ không thấy trách nhiệm của mình cả. Cho nên, 4 lần được kiểm thảo ở Thường vụ Tỉnh ủy và Ban chấp hành tỉnh, Đảng bộ tôi cũng tự xác định trách nhiệm của mình là người cán bộ lãnh đạo phải chịu trách nhiệm trước vấn đề đó. Nhưng tôi nghĩ cái thiếu trách nhiệm của người lãnh đạo tôi cũng biết : lãnh đạo càng cao trách nhiệm càng lớn. Nhưng có những trách nhiệm liên quan mà mình phải chịu nhận và phải quyết tâm tìm mọi cách để sửa chữa. Và có những loại trách nhiệm mà trở thành, cấu thành tội phạm. Nhưng trong vấn đề này tôi cũng kiểm điểm một cách nghiêm túc, tôi

suy nghĩ rất nhiều, có phải những hoạt động của tôi gây ra tội phạm hay không? Trước khi đi vào vấn đề cụ thể, trong bản luận tội của đại diện Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao có nói Cimexcol gây tổn thất về vật chất cũng như con người, nói tóm lại là gây tổn thất nghiêm trọng. Thật ra cái khái niệm nghiêm trọng thế nào là đúng khó có mức độ mà phân biệt. Thì cái này tôi không tranh luận ở phần này, dù sao nó cũng đã tổn thất. Nhưng khi đánh giá những sự tổn thất đó tôi cũng thấy có một cái công bằng là phải đánh giá những kết quả hoạt động của Cimexcol. Mặc dù những con người hôm nay ra trước tòa phải nhận tội, tôi cũng chưa biết tội đến mức nào, nhưng mà những con người đó cũng có những công lao đóng góp cho Đảng bộ, cho nhân dân tỉnh Minh Hải như định. Cimexcol là một đơn vị ra đời từ Nghị quyết Đại hội lần thứ VI và lần thứ VII của Đảng bộ tỉnh Minh Hải. Đảng bộ tỉnh Minh Hải đã xác định được trách nhiệm của mình là nhân dân Minh Hải gặp khó khăn rất lớn về nhà ở, về trường học, về trạm xá, về điều kiện đi lại. Vì vậy mà 2 lần Đại hội đã quyết nghị là phải thực hiện "chương trình nhà ở nông thôn", sau đó xây dựng thành là "chương trình mục tiêu nhà ở nông thôn". Để thực hiện chương trình này, Thường vụ Tỉnh ủy giao cho UBND tỉnh Minh Hải tổ chức một đơn vị chuyên lo về vấn đề này, theo chương trình 10 năm hoặc 15 năm. Nhưng trong điều kiện, tôi cũng thừa thật, là ngân sách không có. Trước tình hình đó, UBND Tỉnh nghiên cứu bằng biện pháp nào? Là phải tự vay vốn để hoạt động kinh doanh, và đây cũng là một mô hình thử nghiệm. tôi

cũng suy nghĩ, đây không phải là tôi tự đề xuất ra, mà là cả một tập thể Thường vụ và tập thể UBND. Một mô hình thử nghiệm này, tôi nghĩ cũng có cái vấp vấp, như lời luận tội của đại diện Viện Kiểm sát là chưa có những văn bản hoàn chỉnh. Tôi thú thật tôi nhìn nhận vấn đề đó. Tập thể, tôi là một thành viên, tôi thấy có trách nhiệm đó. Thật ra trong cái sự mò mẫm này cho nên chưa có những văn bản hoàn chỉnh. Cái sự sai phạm của một số cán bộ, nhân viên của Cimexcol nó cũng cái xuất phát từ cái đó, của những người lãnh đạo. Tôi cũng thấy trách nhiệm này. Từ hoạt động đó, mà Cimexcol trong điều kiện khó khăn, ngay ban đầu chỉ có mười mấy chiếc xe tải, mà phần lớn là xe của Dương Văn Ba, đi sang Lào để hoạt động mà giao một nhiệm vụ rất nặng nề, vừa thực hiện chương trình nhà ở nông thôn, đưa vật liệu về xây dựng tỉnh Minh Hải ngày càng tăng, giá thành càng hạ, và phải thực hiện được cái chương trình hợp tác với Cty BPKP của Lào. Đây là nhiệm vụ rất to lớn, mà trong khi đó không cung cấp tiền vốn, vật tư và không lấy tài nguyên gì của Minh Hải để đảm bảo cho Cimexcol hoạt động. Nhưng trong hơn 2 năm Cimexcol Minh Hải đã đem về cho Minh Hải được hơn 40.000 khối gỗ, con số này so với nhu cầu của nhân dân Minh Hải quá ít ỏi, 12.000 tấn xi măng, 10.000 tấm lợp, 1.000 tấn sắt, trên 5.000 tấn phân NPK, và gần cả 5 triệu hàng hóa khác. Một sự cố gắng đó, tôi nghĩ rằng những người bị tội hôm nay đã có công lao đóng góp. Tôi cũng thừa nhận không thể thành công là công của những người lãnh đạo mà sự thất bại là chỉ của bên dưới. Tôi cũng tự

thấy được trách nhiệm đó. Cái kết quả đó, tôi suy nghĩ, không phải như lời nói của Nguyễn Quang Sang “đây là chương trình bịp”, thì không phải như thế. Bởi vì đây là Nghị quyết của Đảng bộ. Tất nhiên thực hiện mới bước ban đầu. Bước ban đầu nó có ý nghĩa mở ra một hướng đi để làm sao đưa gỗ về Minh Hải. Có một điều trong lãnh đạo của Minh Hải có một sai sót mà chúng tôi đánh giá không đúng, là đưa gỗ về Minh Hải phải hạ giá thấp hơn so với Bộ Lương thực đổi lương thực cho nhân dân Minh Hải, là cứ mỗi khối gỗ chính phẩm đúng quy cách là thấp hơn 400 ký lúa : Giao như thế thì 40.000 khối gỗ này Cty Cimexcol phải tự xoay xử như thế nào để bù đắp cái này? Và ngay 5.800 tấn phân NPK không bù đắp lại được, không bù hoàn lại được, mà trên 1 triệu đô la. Trong khi đó Cimexcol tự vay vốn để hoạt động. Cái sai sót đó thì là của lãnh đạo của Cimexcol. Nhưng mà dù sao cũng đưa về cho nhân dân Minh Hải phục vụ cho sản xuất này. Cái sai sót đó, tôi nghĩ không phải là của Cimexcol mà của những người lãnh đạo tỉnh Minh Hải. Và hôm nay tôi cũng tự xác định rằng : tuy trong thời gian bán xe Honda hồi đó tôi không có ở nhà, nói như thế không phải tôi trốn trách nhiệm của mình, tôi đang học ở Liên Xô, nhưng mà tôi về nghe các anh báo lại là giao cho Cimexcol mua xe về bán cho cán bộ Minh Hải để mà bơi đi xe con để đỡ tốn kém. Khi về tôi nghe như vậy tôi hỏi có quyết định không. Các anh ấy nói không có quyết định. Tôi nói có bề gì xảy ra ai chịu trách nhiệm này? Tại sao các anh không xin quyết định? Tất nhiên tôi có hỏi anh Đoàn Thành Vị, tôi có hỏi các anh

còn lại : có ý kiến đó không ? – Có ! Tôi nghĩ nếu như vậy thì hôm nay không thể bắt tội Cimexcol bán với giá thấp. Nói như thế tôi không phải bào chữa cho cái bán lung tung sai sót đâu. Nhưng mà trong cái chỉ đạo không có những văn bản cụ thể. Tất nhiên trong thời gian này tôi không ở nhà. Nhưng mà khi về tôi có hỏi, các anh ấy báo lại. Tôi nói như vậy nếu có gì, khi kiểm tra thanh tra, văn bản pháp lý như thế nào, ai chịu trách nhiệm. Nói bằng miệng như thế ấy. Thì cái này tôi cũng báo với tòa, để Hội đồng xét xử, xét xử cho nó đúng với tội trạng, đúng người, đúng tội.

Còn đối với bên Lào, tôi cũng xin báo cáo, đơn vị Cimexcol liên doanh cho đến Cimexcol Minh Hải thực hiện được cái chương trình hợp tác với Lào, đúng theo Nghị quyết 138 của Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng ký ngày 20/5/1985, và chỉ thị 52 của Phó chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng ký ngày 28/2/1986 là xây dựng vùng rừng núi Lào, phát triển kinh tế vùng rừng núi Lào một cách toàn diện, xây dựng hậu phương chiến lược của Lào, góp phần đưa hoạt động ngoại thương của Lào về hướng Đông, góp phần xây dựng giao thông qua hướng Việt Nam, góp phần đào tạo cán bộ cho Lào, nhưng vấn đề này Cimexcol đã thực hiện được một phần đáng kể. Phải nói từ một vùng rừng núi heo hút 14 – 15 gia đình, hôm nay đã hàng nghìn người, và quy tụ về đây những người Mèo xuống núi hằng chục ngàn người ... Đây là một thành công, kết quả kinh tế-xã hội, góp phần tăng cường đoàn kết đặc biệt giữa Việt Nam và Lào, mà trong cái đánh giá của các nhà lãnh đạo của Lào đã có văn bản.

Báo cáo điều này, tôi không bao giờ để mà che đậy, hay là bao che tội lỗi của những người làm nên tội lỗi. Tội thì tội, công thì công, nhưng phải xem xét trong những điều kiện cụ thể như thế.

Và nhân đây, tôi cũng nói có những con người hoạt động suốt ở vùng rừng núi Lào, vùng rừng núi Tây nguyên, gần mãi cả cuộc đời. Như anh Trương Công Miên, 11 năm ở vùng rừng núi miền Đông, Tây nguyên và Lào để đem gỗ về cho nhân dân Minh Hải. Trước đây ngay cái bộ ván hàng để chôn người thôi, mà phải có giấy tờ giới thiệu. Nhưng mà khi hoạt động của Cimexcol đem gỗ về được Minh Hải, bán cho người sử dụng, người ta phẩn khởi, hồ hởi. Cái này, theo tôi nghĩ, cần phải có sự đánh giá giữa công, tội, để có xem xét trong điều kiện.

Đó là tôi muốn nói những vấn đề liên quan những cái chung. Còn cái sự thiệt hại của Cimexcol, tôi cũng thừa nhận lớn, kể cả vật chất và tinh thần. Nhưng với con số mà trong bản luận tội của ủy viên công tố đã công bố, tôi thấy căn cứ vào bản thanh tra của đoàn thanh tra 54 ký tháng 7 năm 1988, cái bảng tổng kết đó, không được xác nhận của Ban giám đốc và kế toán Cimexcol. Toàn bộ Ban Giám đốc Cimexcol bị bắt, từ tháng 5/1988 trở về trước đã bị bắt hết rồi. Mà đến tháng 7/1988 mới có tổng kết của đoàn thanh tra 54. như vậy thì sự kết luận đó không rõ. Tôi xin đơn cử để quý tòa xem xét, có những cơ sở để nghiên cứu, mà nói tổn thất hơn 2000 lượng vàng, và nói tổn thất hàng chục tỷ bạc. Tôi xin đơn cử 3 trường hợp thôi:

Trường hợp nói đưa hàng sang Lào, trong đó có hơn 1600 tấn gạo và một số hàng hóa khác, mà Lào không nhận, để mất 795 lượng vàng. Con số này hoàn toàn sai sự thật. Ban Lào đã ký nhận, chứ không phải không nhận.

Cái thứ hai, đưa hàng cho Bình Trị Thiên, làm mất 98 lượng vàng, thì giao thông Bình Trị Thiên có những văn bản xác nhận. Không phải mất 98 lượng vàng, vì giao thông Bình Trị Thiên đã thừa nhận nợ Cimexcol Minh Hải.

Và một trường hợp mà nói mất 10 lượng vàng, do Cimexcol Minh Hải ký hợp đồng với một garage ở quận 3 TP. HCM. Một garage tổ hợp thôi, đã thanh toán đúng theo hợp đồng, nhưng garage này không đưa vào cái tài khoản của mình, không nộp thuế cho Nhà nước, thì lại quy cho Cimexcol làm mất 10 lượng vàng, và cộng vào cái thất thoát của Cimexcol.

Một điều đáng nói hàng hóa của Cimexcol lúc bấy giờ trên 1,8 triệu đô la hàng hóa ; 4,6 triệu tài sản cố định. Con số này thực sự chưa được chính xác lắm, nhưng mà nói chung là trên 6 triệu đô la hàng hóa và tài sản cố định không kiểm kê gì cả. Mà trong đó đặc biệt có đoàn xe trên 260 chiếc, xe chuyên dùng chở gỗ, xe làm giao thông, mà khi Ban giám đốc bị bắt hết, kế toán bị bắt hết, Ban giám đốc cũ, Ban giám đốc mới không bàn giao thì sự tổn thất đó tôi nghĩ rằng không lường được, không lường được.

Và hậu quả đó, không lường được. Và tất cả những cái đó sẽ đổ trút lại cho những người của Ban giám đốc và kế toán Cimexcol cũ phải nhận. Tôi nghĩ đó rõ ràng là không công bằng. Nhưng mà bắt tội Ban giám đốc mới ... bởi vì không bài giao bàn lãnh gì cả, cho nên tôi xin cung cấp cái này để Hội đồng xét xử, khi phán xét mà thất những vấn đề cụ thể. Những con số và đánh giá đó rõ ràng là có căn cứ. Và tôi yêu cầu luật sư bào chữa cho tôi cung cấp những cơ sở đó để cho Hội đồng xét xử, xét xử một cách công minh.

Còn đi vào vấn đề cụ thể đối với bản thân tôi, tôi không bao giờ chối cãi trách nhiệm của mình. Nhưng mà trách nhiệm đó có phải cấu thành tội phạm hay không? Tôi suy nghĩ rất nhiều. Suốt cuộc đời đi theo cách mạng, khi nào có sai lầm khuyết điểm gì, tôi sẵn sàng nhận trước Đảng trước dân, tôi không bao giờ từ chối trước ... sai lầm đó. Nhưng mà hôm nay tôi suy nghĩ : về vấn đề đoàn xe Dương Văn Ba, về vấn đề sử dụng Dương Văn Ba, về vấn đề xuất nhập khẩu của Cimexcol Minh Hải, về vấn đề cái chết của Trang Thanh Khả ..., tất cả những vấn đề này có phân công những con người chịu trách nhiệm. Tôi cũng xin thưa thật, điều 220, điều 139, tôi cũng đọc, tôi cũng nghiên cứu rất nhiều coi mình lọt vào điều khoản nào, để mình tự giác. Nhưng mà điều 220 ... tôi cũng thấy rằng phân công vấn đề sử dụng Dương Văn ba thì đã có phân công Trưởng ban tổ chức, và có phân công 4 người trong Thường vụ Tỉnh ủy lo vấn đề này.

Về vấn đề đoàn xe thì những con người biết từ đầu cho đến năm 1985, những con người đó vẫn còn hoạt động tại trong ủy ban. Nhưng tôi là người không biết từ đầu mùa tới cuối. Tôi chỉ biết Dương Văn Ba, khi tôi về công tác ủy ban, có đoàn xe. Vậy thì tôi xử lý như thế nào ?

Hay là cái chết của Trang Thanh Khả, đã có cử Tống Kỳ Hiệp, phụ trách trưởng ban nội chính, cùng với các cơ quan có chức năng để kết luận vấn đề này, đã có văn bản kết luận.

Tất cả những vấn đề này, tôi có liên quan trách nhiệm không?

Có ! Bởi vì tôi là thành viên trong Thường vụ Tỉnh ủy, và một thành viên trong Ủy ban Nhân dân Tỉnh.

Nhưng mà nếu nói rằng trách nhiệm trực tiếp thì rõ ràng không phải.

Và cái mà tôi thực hiện, rõ ràng là tôi thực hiện đúng theo những chủ trương của tập thể. Cho nên khi xem xét trách nhiệm tôi cũng yêu cầu Hội đồng xét xử xem xét vấn đề đó.

Một vấn đề nữa, tôi cũng tự xét mình có tội không ? Thật sự tôi tự phê bình và tự phong kỷ luật trước Thường vụ Tỉnh ủy và Ban chấp hành tỉnh Đảng bộ. Tôi thấy tôi có khuyết điểm, tôi tự phong kỷ luật. Nhưng mà tôi cũng suy nghĩ, tôi có phạm tội không ? Đến giờ phút này, tôi nói đây có thể không được hài lòng của Hội đồng xét xử hay là đại diện Viện Kiểm sát, nhưng mà tôi cũng tự thấy những vấn đề tôi làm không cấu thành tội phạm.

Cái thứ nhất : Xét về mặt trách nhiệm của người lãnh đạo mà tôi là một thành viên thì phải xét về chủ trương đúng sai. Về mặt chủ trương, tôi suy nghĩ chủ trương đến bây giờ, đối chiếu các văn bản hiện nay, hoàn toàn đúng.

Như chủ trương cái quyết định 65, ngày 1/4/1996, chủ tịch Phạm Văn Hoài ký, cho phép thực hiện quyền tự chủ đầy đủ của đơn vị Cimexcol. Nếu quyết định về quyền tự chủ đó mà sai thì người ra quyết định chịu trách nhiệm, chứ không thể nói Cimexcol bán giá không xin phép lung tung. Bởi vì trong quyết định đó, đã ký giao quyền kể cả về mặt giá cả, chịu trách nhiệm về mặt giá cả. Và trong quyết định đó là cho phép Cimexcol tự vay vốn trong nước, nước ngoài, để kinh doanh, mà ngân sách không cấp, tự bồi đắp lại vốn của mình, trong 3 năm miễn đóng góp ngân sách, cái đó là chủ trương của Thường trực Tỉnh ủy. Nhưng tôi cũng thua thật với Hội đồng xét xử, trong tình hình thiếu thốn về ngân sách tôi cũng lên bàn với Cimexcol : mặc dù nói như vậy nhưng mà các anh cũng cố gắng để góp phần giải quyết ngân sách cho Tỉnh trong những điều kiện khó khăn. Đáng lý cái đó phải để cho Cimexcol tự hoàn vốn, nhưng mà Cimexcol cũng cố gắng về mặt này.

Về chủ trương theo cái quyết định 221, tháng 7 năm 1986, cho kinh doanh tổng hợp, và mở rộng quan hệ hợp tác. Chủ trương này tôi nghĩ rằng hoàn toàn đúng với cái quyết định 217, và nó đúng với cái chỉ thị 182 tháng 6 năm 1988 của phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Võ Văn Kiệt ký. Trong điều 3 có nói là các đơn vị kinh

tế có thể ứng trước vật tư, lấy lại hàng hoá để xuất nhập khẩu, hoặc trao đổi vật tư hàng hoá để xuất nhập khẩu, hoặc trao đổi, mua đứt bán đoạn để xuất nhập khẩu, thông qua hợp đồng. Tất nhiên có những cái chúng tôi ra hơi sớm, nhưng mà đối chiếu lại cũng có những cái mà tôi thấy bây giờ nó phù hợp.

Hay là chủ trương về kiều hối, chúng tôi ra quyết định vào tháng 2 năm 1987, đến tháng 4 năm 1987 Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng có chỉ thị 126, thông tư 128, và đến tháng 10 năm 1987 bổ sung thêm chỉ thị 292, nghĩa là trong thời gian 6 tháng, ngay vấn đề kiều hối thôi, Hội đồng Bộ trưởng cũng có 3 văn bản về vấn đề kiều hối.

Nói như thế, chúng tôi đối chiếu lại thì những văn bản chúng tôi cũng có cái chưa hoàn chỉnh, nhưng mà nói đây để Hội đồng xét xử xem xét : trong quá trình mò mẫm đi lên, nếu xét về mặt chủ trương thì cơ bản là đúng.

Xét về động cơ, tôi cũng tự kiểm điểm, tôi ý thức được trách nhiệm, tôi quyết tâm thực hiện chương trình nhà ở nông thôn Minh Hải. Tôi ước mơ... (nghe ngào) khi tôi về hưu tôi nhìn thấy nông thôn Minh Hải thay đổi (nghe ngào). Hôm nay, tôi không thực hiện được ước mơ đó, tôi quyết tâm thực hiện cái chương trình này, tôi lao vào với tất cả nhiệt tình. Và tôi cũng quyết tâm thực hiện cho kỳ được cái chương trình ký kết hợp tác với Lào. Tôi có phát biểu trước những nhà lãnh đạo của Lào : Minh Hải có thể mất mát tiền bạc có thể kiếm lại được, mất mát lòng tin không thể kiếm lại được. Đó là sự tổn thất mà hôm nay tôi rất đau đớn. Và với động cơ

tôi quyết tâm tìm ra một cơ chế mới. Ông đại diện Viện Kiểm sát tối cao cũng có buộc tội tôi là thiếu nội quy. Thật sự tôi thừa nhận. Tất nhiên tôi không đổ lỗi cho tập thể đâu. Nhưng mà có một tập thể đang mò mẫm tìm xem, trong khi xây dựng một đơn vị theo một cơ chế mới này, cái nội quy như thế nào, văn bản như thế nào? Quá trình đó, viết không biết bao nhiêu văn bản, nhưng mà thông qua không nổi, thông qua không được. Đến khi tôi đi học Liên Xô về mới thông qua. Nói như vậy không phải các anh ấy chờ tôi đâu, nhưng mà muốn nói rằng là rất khó khăn.

Như vậy thì xét về mặt động cơ mà nói thì tôi quyết tâm thực hiện cho kỳ được những chương trình mà nghị quyết đại hội đã đề ra, quyết tâm thực hiện sự đổi mới. Nhưng mà tiếc thay không đủ sức để quản lý, làm cho Cimexcol đi đúng quỹ đạo, mà hôm nay Cimexcol đã vấp vấp những khuyết điểm này, hoặc khuyết điểm khác.

Vấn đề thứ ba, tôi tự kiểm điểm về phẩm chất cá nhân: đến giờ phút này, tôi dám khẳng định trước toà và trước nhân dân Minh Hải, tôi không phụ lòng nhân dân Minh Hải. Tôi dám đảm bảo rằng từ năm 1975 đến nay, nghĩa là từ đất nước giải phóng đến nay, cứ kiểm tra tất cả các đơn vị trong tỉnh, nếu tôi có lợi dụng chức quyền, lợi dụng những tình cảm để tư túi, lo cuộc sống riêng tư của mình, tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật. Nhưng nếu tôi có ở tù, tôi không đau khổ bằng những lời nói đó nếu không trung thực, chính xác, thì tôi không còn nhìn mặt đối với nhân dân Minh Hải nữa. Tôi

tự xác định như thế cho nên không phải riêng Cimexcol, mà tất cả các đơn vị trong tỉnh, tôi tự kiểm chế mình, để làm sao cuộc sống cùng hoà đối với nhân dân, đối với những người đang sống, đang khổ.

Sau cùng tôi chỉ có một điều : điều đau đớn nhất của tôi, tôi không làm tròn nhiệm vụ đối với nhân dân Minh Hải, nghĩa là thực hiện những chương trình nhà ở nông thôn, làm cho nhân dân Minh Hải sau 10 năm có những căn nhà đảng hoàng hơn, trẻ em có trường học đảng hoàng hơn, có những trạm xá, bệnh viện đảng hoàng hơn, có những cầu đường đi lại, có phương tiện đi lại đảng hoàng hơn. Và tôi cũng rất đau khổ là không thực hiện được chương trình đã ký kết với Lào, hôm nay đổ vỡ. Tôi khẳng định tôi không bao giờ trở lại thực hiện chương trình đó nữa, là điều tôi đã hứa, tôi đã mất lòng tin đối với bạn. Mà tôi rất ước mơ làm sao thực hiện được điều đó. Tôi cho rằng đó là trách nhiệm của tôi, tôi không hoàn thành trách nhiệm của mình.

Sau cùng tôi xin cảm ơn Hội đồng xét xử, cảm ơn Quý toà, cảm ơn tất cả những người có mặt hôm nay dành cho tôi thời gian để trình bày được cái tiếng nói của mình trước phiên toà này. Xin cảm ơn."

(Nhiều tiếng vỗ tay).

(Có tiếng nói của chủ tọa phiên toà, cộng với tiếng tăng hắng : "Không vỗ tay. Yêu cầu không vỗ tay").

Những số liệu và những sự kiện mà Lê Văn Bình đã nêu lên trong lời nói sau cùng trước toà, cách đây gần 10 năm, đã không hề được toà xem xét.

Những số liệu và những sự kiện đó, trong suốt gần 10 năm qua, đã ngày càng chứng tỏ tính vững chắc và không thể phủ định được, qua các kiến nghị liên tục của Lê Văn Bình và nhiều người khác, trong cuộc cũng như ngoài cuộc, và qua phanh phui của báo chí.

Còn về lời phản bác lại Nguyễn Quang Sang, nguyên Giám đốc Cimexcol, khi ông này nói trước toà rằng "*Cimexcol là một chương trình bịp*" thì, không đợi đến ngày hôm nay mà ngay trong khi thụ án 5 năm tù, chính Nguyễn Quang Sang cũng đã thấy rõ "ai đã bịp ai". Và đặc biệt trong đơn khiếu nại tái thẩm đề ngày 01/12/1996, chính Nguyễn Quang Sang cũng đã có lời phản tỉnh : "*Thật là một ý đồ vô cùng thâm độc dàn dựng để đầu độc tôi, để tôi phản bội anh em đồng chí và tự dối cả chính mình*".